

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของระดับสติปัญญา หรือ ไอ คิว (Intelligence Quotient)

ระดับสติปัญญา หมายถึง ผลจากการวัดพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา (Intelligence) ของบุคคลโดยวัดจากกลุ่มของบุคคลที่มีอายุเฉลี่ยเท่ากัน^๑ ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้ว ไอ คิว เป็นเพียงตัวเลขตัวหนึ่งซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถทางสมอง หรือ เชาวน์ปัญญา และอื่น ๆ ของบุคคลแต่ละคนเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะเชาวน์ปัญญาเป็นสิ่งที่วัดไม่ได้หากแต่สามารถถูกแสดงออกมาในรูปของตัวเลขง่าย ๆ^๒ เช่นเดียวกับเงินเหรียญบาท โดยตัวเองเป็นเพียงเศษโลหะเล็ก ๆ ที่ไม่มีราคา แต่ในสภาพที่เป็นอยู่เงินเหรียญบาทมีความหมายมากกว่านั้น เพราะสามารถใช้เหรียญบาทแลกเปลี่ยนสิ่งของต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ ไอ คิว ยังเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาเดิม และเป็นตัวทำนายการเรียนในขั้นต่อไปอีกด้วย^๓

การประเมินคะแนนระดับสติปัญญา (IQ)

ทำได้โดยการนำคะแนนเชาวน์ปัญญาจากคนต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกับ การเปรียบเทียบทำได้ ๒ วิธี คือ

๑. เปรียบเทียบแบบอัตราส่วน การเปรียบเทียบแบบอัตราส่วนเป็นการประเมินเชาวน์ปัญญาแบบแรกสุด โดยใช้แบบทดสอบสแตนฟอร์ดบินเน็ต (Stanford Binet, 1916) กำหนดหาได้โดยนำอายุที่แท้จริง (Chronological age or life age) ไปหารอายุสมอง (Mental age) ซึ่งหาได้จากค่าเฉลี่ยมาตรฐานของ

^๑ Eysench, Arnold and Meili, Encyclopedia of Psychology, vol 3, p. 148.

^๒ Frank Barron, Creativity and Personal Freedom, (New Jersey : D.Van Hostrand Company, 1968), p: 214.

^๓ Anne Anastasi, Psychological Testing, 3d ed. (New York: The Macmillan Company, 1968), p. 211.

เขาวงกต (Standardized Test of Intelligence) และเพื่อจะหลีกเลี่ยง
 ความสับสนจึงใช้วิธีคูณด้วย ๑๐๐ ไอคิวที่คำนวณได้เรียกว่า ไอคิวอัตราส่วน (Ratio IQ)
 สามารถเขียนเป็นสูตรได้คือ

$$IQ = \frac{MA}{CA} \times 100$$

MA หมายถึงอายุสมอง

CA หมายถึงอายุที่แท้จริง หรืออายุปฏิทิน^๑

๒. เปรียบเทียบแบบเบี่ยงเบน การเปรียบเทียบแบบเบี่ยงเบนทำได้โดย
 เอาคะแนนของแต่ละคนไปเทียบกับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มที่ใช้
 เปรียบเทียบสามารถเขียนเป็นสูตรได้คือ

$$Z = \frac{X - \bar{X}}{SD}$$

Z หมายถึงคะแนนมาตรฐาน

X หมายถึง คะแนนของแต่ละบุคคล

$\bar{X}$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

นำคะแนนมาตรฐานแปลงเป็นคะแนนไอคิวได้โดยเทียบกับสูตร

$$IQ = 100 + 15 (Z)$$

ซึ่งไอคิวที่ได้โดยวิธีนี้ เรียกว่าไอคิวเบี่ยงเบน (Deviation IQ)^๒

คนปกติจะมีไอคิวระหว่างช่วง ๘๐ - ๑๑๐ ถ้าหากสูงกว่า ๑๒๐ จะจัดอยู่

ในระดับสูง (Superior) หากต่ำกว่า ๘๐ จัดอยู่ในระดับต่ำ (Inferior)

อัลเฟรด บิเนต (Alfred Binet) ได้จำแนกระดับไอคิวไว้ดังนี้

^๑ Eysenck, Arnold and Meili, Encyclopedia of Psychology,

๑ - ๒๕	เป็นพวก	โง่ที่สุด	(Idiot)
๒๕ - ๕๐	เป็นพวก	โง่มาก	(Imbecile)
๕๐ - ๗๐	เป็นพวก	โง่	(Moron)
๗๐ - ๘๐	เป็นพวก	ความเส้น	(Borderline)
๘๐ - ๙๐	เป็นพวก	ปัญญาทึบ	(Dull)
๙๐ - ๑๑๐	เป็นพวก	เกณฑ์ปกติ	(Normal)
๑๑๐ - ๑๒๐	เป็นพวก	ค่อนข้างฉลาด	(Superior)
๑๒๐ - ๑๔๐	เป็นพวก	ฉลาดมาก	(Very Superior)
๑๔๐ ขึ้นไป	เป็นพวก	อัจฉริยะ	(Genius)

อนึ่ง ค่าไอคิว ที่ได้จากสเกลที่ต่างกัน จะได้อาชีพแตกต่างกัน ดังนั้น จึง
ต้องระมัดระวังว่าไฮสเกลใดในการวัด

ความหมายของเขาวงกตปัญญา (Intelligence)

นักจิตวิทยาได้ให้คำจำกัดความของเขาวงกตปัญญาไว้แตกต่างกันหลายอย่าง
ในปี ค.ศ. ๑๙๒๑ บรรณาธิการวารสารจิตวิทยาการศึกษาของสหรัฐอเมริกาพยายาม
ยุติความแตกต่างของคำจำกัดความนี้ด้วยการเชิญนักจิตวิทยา ๑๗ ท่าน เขารวมประชุม
ทางวิชาการเรื่อง "ความหมาย และการวัดเขาวงกตปัญญา" ผลการประชุม ปรากฏว่า

ศูนย์วิจัยทรัพย์สิน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

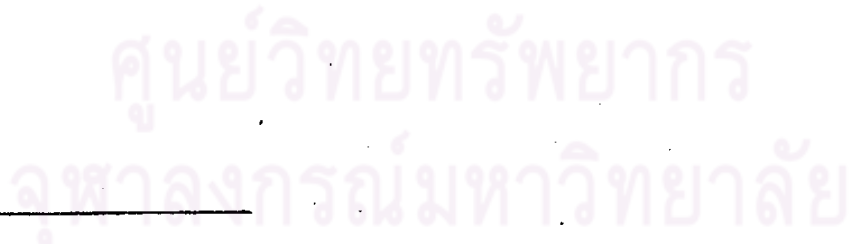
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา, จิตวิทยา
ทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑) หน้า ๒๒๘.

นักจิตวิทยาเหล่านี้ได้ให้คำจำกัดความของเชาวน์ปัญญาแตกต่างกันไป ๑๔ อย่าง^๑ ซึ่งคำจำกัดความทั้งหมด วิลลิป อี. เวอร์นอน (Phillip E. Vernon) ได้สรุปแบ่งเป็นแนวความคิดได้ ๓ พวกใหญ่ ๆ คือ

๑. แนวคิดทางชีวภาพ (Biological Approach) โลกแกแนวคิดของชาร์ล คาร์วิน (Charles Darwin) และเฮอริค สเปนเซอร์ (Herbert Spencer) กล่าวไว้ว่าพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกจะมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นตามขนาดและความซับซ้อนของสมอง เชาวน์ปัญญาของมนุษย์จึงสามารถคาดคะเนได้จากความสามารถในการเรียนรู้ และการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม

๒. แนวคิดทางจิตวิทยา (Psychological Approach) โลกแกแนวคิดของนักจิตวิทยาหลายคนซึ่งกล่าวไว้ว่าเชาวน์ปัญญาเป็นความสามารถในการพิจารณาตัดสินอย่างมีเหตุผล เหมาะสมกับสภาพการณ์ และสามารถวิจารณ์ตนเองได้ สำหรับ ชาร์ล อี. สเปียร์แมน (Charles E. Spearman) กล่าวว่า เชาวน์ปัญญาเป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ^๒

จะเห็นได้ว่าคำจำกัดความของเชาวน์ปัญญา ตามแนวคิดทางจิตวิทยามีข้อขัดแย้งกันมากซึ่งยังสรุปแน่นอนไม่ได้ จึงมีผลทำให้เกิดแนวคิดเชิงปฏิบัติการ (Operational Approach)

^๑ A.W. Heim, The Appraisal of Intelligence, 2d ed. (London : National Foundation for Educational Research in England and Wales, 1970), p. 5.

^๒ Phillip E. Vernon, Intelligence and Attainment Test (New York : Philosophical Library, 1961), pp. 27-32.

๓. แนวคิดเชิงปฏิบัติการ โดแกแนวคิดที่เสนอว่า เขาวนปัญญา คือ สิ่ง
วัดโคควยแบบสอบเขาวนปัญญา โดยถือเหตุผลว่าเมื่อวัดปริมาณไฟฟาใดโดยไมสามารถ
ให้ค่าจากคควยที่แน่นอนของไฟฟา ก็ควรวัดเขาวนปัญญาควยแบบสอบใดเช่นกัน

ทฤษฎีเขาวนปัญญา

นักจิตวิทยาได้เสนอทฤษฎีเขาวนปัญญาไว้หลายทฤษฎี ทฤษฎีที่รู้จักกันแพร่หลาย
โดแก ทฤษฎีหลายองคประกอบ (Multifactor Theory) ของ โรเบิร์ต แอ.
ทอร์นโดก (Robert L. Thorndike), ทฤษฎีสององคประกอบ (Two Factor
Theory) ของ ชาร์ล อี. สเปียร์แมน (Charles E. Spearman), ทฤษฎี
สององคประกอบทั่วไป (Two General Factors Theories) ของเรย์มอนด์
บี. แคทเทล (Raymond B. Cattel), ทฤษฎีโครงสร้างเขาวนปัญญา (Structure
of Intellect) ของ เจ. พี. กิลฟอร์ด (J.P. Guilford) เป็นต้น

ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีสององคประกอบของ ชาร์ล อี. สเปียร์แมน
(Charles E. Spearman) ซึ่งเกี่ยวเนื่องในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ทฤษฎีสององคประกอบ (Two Factor Theory)

ชาร์ล อี. สเปียร์แมน (Charles E. Spearman) นักจิตวิทยา
ชาวอังกฤษได้เสนอทฤษฎีสององคประกอบในปี ค.ศ. ๑๙๐๔ ซึ่งกล่าวว่า ความ
สามารถของมนุษย์มีส่วนประกอบอยู่ ๒ ส่วน คือ

๑. องคประกอบทั่วไป (General factor หรือ g-factor)
เป็นองคประกอบที่มีส่วนรวมกันในความสามารถทุกอย่าง บุคคลจะมีองคประกอบ
นี้มาก หรือน้อยขึ้นกับพันธุกรรมส่วนระดับการศึกษา เพศ และเชื้อชาติ ไม่มีผลต่อ
องคประกอบนี้

๒. องค์ประกอบเฉพาะ (Specific factor หรือ s-factor)
เป็นกลุ่มขององค์ประกอบที่แตกต่างกันไปสำหรับความสามารถในการทำกิจกรรมแต่ละ
อย่าง ภาระการที่กระทำขององค์ประกอบนี้มาก ส่วนขั้นภูมามีผลต่อองค์ประกอบนี้
เพียงเล็กน้อย^๑

ความสามารถทุกอย่างประกอบค้ำขององค์ประกอบทั้งสองไม่เท่ากันบางอย่าง
มีอิทธิพลขององค์ประกอบเฉพาะมากกว่าองค์ประกอบทั่วไป ดังตัวอย่างความสามารถ
ทางวรรณคดี และ ความสามารถทางดนตรี ชาร์ล อี. สเปียร์แมน ประเมินอัตราส่วน
ระหว่างองค์ประกอบทั่วไป และองค์ประกอบเฉพาะไว้เป็น ๑๕ : ๑ และ ๑ : ๔
ตามลำดับ^๒ นอกจากนี้เขายังเสนอต่อไปด้วยว่า การวัดความสามารถของบุคคลควร
วัดองค์ประกอบทั่วไปมากกว่า ทั้งนี้ เพราะองค์ประกอบทั่วไปเป็นส่วนสำคัญรวมอยู่ใน
ความสามารถทุกอย่าง ส่วนองค์ประกอบเฉพาะจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลและความ
สามารถแต่ละอย่าง ดังนั้น การวัดองค์ประกอบเฉพาะจึงทำได้ยาก สำหรับแบบสอบที่ใช้
วัดองค์ประกอบทั่วไปควร เป็นแบบสอบถามธรรมชาติที่ตองใช้ความสามารถในการค้นหาเกี่ยว
เนื่องและความสัมพันธ์อย่างรอบคอบ และมีเหตุผล^๓ ชาร์ล อี. สเปียร์แมน เน้นความ
สามารถดังกล่าวตามหลักการ โนอีเจเนซิส (Noegenesis) ที่เขาได้ตั้งขึ้น ซึ่ง
หลักการนี้กล่าวถึงหลักการคิดพื้นฐานของมนุษย์ ๓ ประการ คือ

^๑ Allen J. Edwards, Individual Mental Testing, part 1 :
History and Theories (Scraton : Intext Educational Publishers,
1971), p. 111.

^๒ Charles E. Spearman, "The Doctrines of Two Factors,"
in Intelligence and Ability, ed. Stephen Wiseman (Harmondsworth,
Middlesex : Penguin Books, 1971), p. 60.

^๓ Edwards, Individual Mental Testing, part 1 : History
and Theories, pp. 115-116.

๑. หลักการเข้าใจในประสบการณ์ (Apprehension of Experience) กล่าวว่ บุคคลรับรู้ลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ตามประสบการณ์ที่มีอยู่และกลายเป็นผู้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้นทันที

๒. หลักการค้นพบความเกี่ยวเนื่อง (Education of Relation) กล่าวว่า สิ่งปรากฏในทางความคิด ๒ ลักษณะขึ้นไป ทำให้บุคคลทราบความเกี่ยวเนื่องกันของสิ่งเหล่านั้น เช่น เมื่อเราพบแผนกระดาษขาวและแผนกระดาษสี เราอาจเข้าใจในความแตกต่างของสีที่เกี่ยวข้องเนื่องกันได้ทันที หรือเมื่อเราเห็นคำว่า "แข็ง" และ "อ่อน" เราอาจพบความเกี่ยวเนื่องในแง่เป็นลักษณะที่ตรงข้ามกัน เป็นต้น

๓. หลักการค้นพบความสัมพันธ์ (Education of Correlation) กล่าวว่า ลักษณะใดที่ปรากฏขึ้นพร้อมกับสิ่งที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน ทำให้บุคคลทราบลักษณะความสัมพันธ์นั้นได้ เช่น เมื่อเห็นคำถาม "ความอบอุ่น : เตา, ความแหลม : _____" เราสามารถทราบคำตอบได้ว่า "อาวุธ" ในทันที เป็นต้น

หลักการคิดดังกล่าวสามารถนำไปสร้างเป็นปัญหาเกี่ยวกับการค้นหาความเกี่ยวเนื่อง และความสัมพันธ์ใดหลายแบบอันเป็นแนวทางสำหรับนำไปใช้ในการสร้างแบบสอบเพื่อใช้วัดความสามารถทางสมองโดยทั่วไป

การวัดความสามารถทางสมองโดยทั่วไป

การวัดความสามารถทางสมองของมนุษย์มีได้หลายวิธีการ วิธีการหนึ่งที่ใช้วัดความสามารถทางสมองโดยทั่วไป คือ การใช้แบบสอบวัฒนธรรมเสมอภาค (Culture - Fair หรือ Culture-Free Test) แบบสอบชนิดนี้เป็นแบบสอบที่ไม่ใช้ภาษา (Non-Verbal Test) ปัญหาที่เสนอในแบบสอบจะต้องเป็นปัญหาที่บุคคลในทุกกลุ่มวัฒนธรรม มีความคุ้นเคย หรือไม่คุ้นเคยเท่าเทียมกัน นั่นคือพยายามขจัดปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม ระดับการศึกษา และภูมิหลังอื่น ๆ ของผู้รับการทดสอบ

แบบสอบที่จัดอยู่ในประเภทแบบสอบวัดสมรรถนะสมองภาคีมีอยู่หลายฉบับแต่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบแมทริซที่สภาวะหน้ามาตรฐาน (Standard Progressive Matrices) ของ เจ.ซี.ราเวน (J.C. Raven) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ

แบบสอบแมทริซที่สภาวะหน้ามาตรฐาน ได้สร้างขึ้นเพื่อวัดองค์ประกอบ จี (g-factor) ตามทฤษฎีของ ชาลส์ อี.สเปียร์แมน เอช.เจ.ริโมลดี (H. J. Rimoldi) ได้นำแบบสอบแมทริซที่สภาวะหน้ามาตรฐานไปทดสอบกลุ่มตัวอย่างเด็กอาร์เจนตินา อายุ ๖ ปี ถึง ๑๕ ปี จำนวน ๑,๖๘๐ คน ดำเนินการสอบเป็นกลุ่มและไม่กำหนดเวลาให้ทุกคนทำจนเสร็จ ปรากฏว่า ความชันนิมเลขคณิตของเวลาในการทำแบบสอบเท่ากับ ๓๘ นาที ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเวลามีค่าเท่ากับ ๑๑.๕๐ นาที ความชันนิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบสอบจำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ความชันนิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนแบบสอบแมทริซที่สภาวะหน้ามาตรฐาน เมื่อทดสอบเด็กอาร์เจนตินา จำนวน ๑,๖๘๐ คน

ระดับอายุ	$\bar{X}$	SD
๘ ปี	๑๙.๓๒	๙.๑๘
๑๐ ปี	๒๔.๙๒	๑๑.๖๐
๑๑ ปี	๒๘.๘๒	๑๐.๕๙
๑๒ ปี	๓๓.๕๕	๙.๙๘
๑๓ ปี	๓๕.๙๐	๙.๕๙
๑๔ ปี	๓๕.๖๑	๙.๖๕
๑๕ ปี	๓๘.๕๙	๙.๕๗

เฮน. เจ. ริโมลดี นำคำปกติวิสัยที่ได้ออกจากกลุ่มตัวอย่างชาวอาร์เจนตินาไป
เปรียบเทียบกับคำปกติวิสัยที่ เจ. ซี. ราเวน ได้ออกจากกลุ่มตัวอย่างชาวอังกฤษ
ปรากฏว่า มีค่าใกล้เคียงกันมากทั้งที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน^๑

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

ความคิดสร้างสรรค์ ในความหมายโดยทั่วไปมักจะหมายถึงความสามารถ
ในการที่จะสังเกตเห็นถึงความสัมพันธ์ใหม่ ๆ เพื่อที่จะผลิตออกมาเป็นความคิดซึ่งไม่เหมือน
ปกติ และหลีกเลี่ยงจากความคิดแบบเก่า ๆ ^๒ อี. พอล ทอร์แรนซ์ (E. Paul
Torrance) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถให้ความหมายได้หลายทาง แต่ได้
เลือกให้ความหมายอยู่ในรูปของขบวนการของความรู้สึกในปัญหา หรือความสามารถ
ในการปะติดปะต่อข้อมูลต่าง ๆ ที่เฝ้ามองไม่สมบูรณ์โดยพยายามสร้างความคิดหรือสมมติฐาน
พร้อมทั้งทำการทดลองซึ่งเป็นการแก้ไขสมมติฐานนั้น ๆ แล้ว รายงานผลออกมาในรูปของ
คำพูด (Verbal) หรือไม่ใช่คำพูด (Nonverbal) ^๓

บอยด์ อาร์. แมกแคนเดส (Boyd R. McCandless) ได้เสนอว่า ความคิด
สร้างสรรค์หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นทั้งกระบวนการและผลผลิต พฤติกรรมในแง่กระบวนการ
ก็คือความสามารถในการคิดที่ซับซ้อนสามารถแยกแยะและเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ เข้า
ด้วยกัน รู้จักตั้งสมมติฐาน ทดสอบสมมติฐานและรายงานผลให้ผู้อื่นเข้าใจได้ นอกจากนี้
นี้ยังได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ไว้ ๕ ประการ คือ

005871

^๑ H. J. Rimoldi, "A Note on Raven's Progressive Matrices
Test," in Educational and Psychological Measurement 8 (Autumn
1948) : 347-349.

^๒ Eysenck, Arnold and Meili, Encyclopedia of Psychology,
vol 1, p. 228.

^๓ E. Paul Torrance, Guiding Creative Talent, 2d ed.
(New Delhi : Prentice-Hall of India Private Limited, 1969), p.16.

๑. การสร้างสรรค์เป็นรูปการอย่างหนึ่งของพฤติกรรมทางปัญญา
  ๒. ทุกคนย่อมมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันในระดับและความบอຍในการคิด
  ๓. ความสามารถในการสร้างสรรค์สามารถจะพัฒนาขึ้นได้
  ๔. การสร้างสรรค์ควรถือเป็นเป้าหมายแรกของการศึกษา ควรมีการสนับสนุนและกระตุ้นให้มีการปลูกฝังขึ้นในโรงเรียน
  ๕. องค์ประกอบใหญ่ของการสร้างสรรค์ คือ การมีความคิดได้หลายแง่มุม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ มีความคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking)^๑
- สำหรับความสามารถในด้านความคิดสร้างสรรค์จะครอบคลุมถึงความคิดแบบอเนกนัย ๘ ประการ ดังต่อไปนี้

ความคล่องในการคิด (Fluency)

ความยืดหยุ่น (Flexibility)

ความคิดริเริ่ม (Originality)

ความสามารถในการประดิษฐ์ (Inventiveness)

ความสามารถในการวางเค้าโครง(Constructiveness)

ความสามารถในการตั้งคำถาม (Ability to ask question)

ความสามารถในการตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์^๒

Boyd R. McCandless and Ellis D. Evans, Children and Youth Development, (Hinsdale III : The Dryden Press, 1973), pp. 216-217.

^๒E. Paul Torrance, "What Research Says to the Teachers," in Creativity, (Washington D.C. : Association of Classroom Teachers of the National Education Association, 1965), 28 : 16.

โรเบิร์ต แอล. ทอร์นไดค (Robert L. Thorndike) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งซึ่งประเป็นได้จากขบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ซึ่งผลผลิตนี้จะต้องเป็นสิ่งที่ดีสินแล้วว่ามีความคิดริเริ่ม (Original devising) และมีความดีเยี่ยมแฝงอยู่ สำหรับสิ่งที่จะช่วยแยกคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ออกจากคนธรรมดา คือ การที่ทุกคนนี้จะต้องมีความสามารถในการจัดวางโครงร่างและการรวบรวมองค์ประกอบของประสบการณ์เพื่อเป็นการนำไปสู่ผลผลิตชนิดใหม่ซึ่งผลผลิตนี้จะต้องเกิดขึ้นในเวลาและสถานการณ์ที่จำกัด^๑

ลักษณะที่จะปรากฏให้เห็นเสมอในคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือมักเป็นคนช่างสังเกต มีความสามารถในการมองเห็นหยั่งรู้ (Intuitive) เป็นคนที่ช่างคิดช่างจินตนาการ ส่วนใหญ่เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นในการประกอบกิจการงานสูง และมักจะมีอารมณ์ขันอีกด้วย^๒

เจ.พี. กิลฟอร์ด (J.P. Guilford) เชื่อว่าลักษณะของความสามารถต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความคิดสร้างสรรค์อันใดแก

๑. ความสามารถในการวินิจฉัยปัญหา
๒. ความสามารถในการผลิตความคิดที่แปลกใหม่
๓. ความสามารถในการรวบรวมความคิด
๔. ความสามารถในการประเมินผลสิ่งต่าง ๆ

Robert L. Thorndike, The Measurement of Creativity (New Jersey : Prentice-Hall, 1972), pp. 222-224.

^๒ Piltz and Sund, "Creative People : What Are They Like," in Creative Teaching of Science in Elementary School, p. 5.

บุคคลซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์มักจะมีขีดของความอยากหรืออยากเห็นสูง มีค่า
กล่าวถึงนักวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นบุคคลที่ยอมรับว่าเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ว่า "สาย
ตาของเขาถูกฝึกให้มองสิ่งต่าง ๆ เหมือนเช่นคนอื่น ๆ แต่เขาจะเห็นสิ่งซึ่งไม่มีใคร
ได้เห็น"^๑

ความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์

ความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์นั้นมีความหมายใกล้เคียงกับความ
คิดสร้างสรรค์ และแตกต่างกันในข้อปลีกย่อยที่ว่า ความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์
เป็นทางของความคิด และการกระทำของบุคคลในการเรียนรู้การแก้ปัญหา รวมทั้งก
หาวิธีการในการแก้ปัญหาโดยบุคคลผู้นั้นจะคงทราบถึงหลักการและกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์ (Process of Science) ซึ่งประกอบด้วยควมมีทักษะในการ
สังเกต, ตั้งปัญหา, ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา, รวบรวมความรู้ เพื่อดำเนินการทดลอง
อีกทั้งความพยายามในการทดลองหลาย ๆ ครั้งไม่ว่าผลที่ปรากฏออกมาจะล้มเหลวหรือ
ไม่ก็ตาม^๒

ผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์ นอกจากจะเน้นถึงความริ
เริ่ม ในด้านความคิดแล้วยังเน้นถึงความริเริ่มในด้านพัฒนาการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิต
ที่ใหม่ และมีคุณค่าอีกด้วย ซึ่งมีส่วนผลักดันให้โลกเจริญไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง
ตัวอย่างที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนคือ แถเคิมไม่มีใครทราบว่าโลกเราเคลื่อนที่อยู่
ในระบบสุริยะเช่นเดียวกับ ดวงจันทร์ ดาวอังคาร หรือดาวพุธ เป็นต้น จนกระทั่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ Piltz and Sund, "Creativity in the Sciences," in
Creative Teaching of Science in Elementary School, p. 7.

^๒ Ibid., p. 8-9.

นักวิทยาศาสตร์ประดิษฐ์อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ขึ้นไปสำรวจ การค้นพบสิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ ๆ เช่นนี้ จะช่วยแก้ปัญหาที่โลกประสบอยู่ตลอดเวลาได้เป็นอย่างดี

การวัดความคิดสร้างสรรค์

การประเมินถึงการมีความคิดสร้างสรรค์ มักจะพิจารณาจากผลผลิต (Product) มากกว่ากระบวนการ (Process) เพราะกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ชี้วัดจำกัดในการวัด^๑ สำหรับการวัดผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์นั้น สามารถทำได้โดยใช้แบบสอบวัดโดยตรง ส่วนใหญ่จะเป็นแบบสอบที่ใช้ภาษาเขียนหรือเป็นรูปภาพ

แบบสอบความคิดสร้างสรรค์มีอยู่จำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะพัฒนามาจากแบบสอบของ เจ. พี. กิลฟอร์ด (J.P. Guilford)^๒ เช่น แบบสอบความคิดสร้างสรรค์ของ อี. ทอด ทอร์เรนซ์ (The Minnesota Tests of Creative Thinking), แบบสอบการโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่อยู่ห่างไกลกัน (Remote Associates Test), แบบสอบความคิดสร้างสรรค์ของวอลแลช และโกแกน (Wallach and Kogan Test) เป็นต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์ของ ทักนีย์ พุกษชลาธาร ซึ่งได้สร้างขึ้นเองตามแนวทางของแบบสอบความคิดสร้างสรรค์ของ อี. ทอด ทอร์เรนซ์

^๑ Torrance, Guiding Creative Talent, p. 17.

^๒ Ibid., p. 31.

แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ของ อี.พอล ทอร์แรนซ์ เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วย ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ก็คือ แบบสอบถามที่เป็นภาษาเขียนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสอบถามแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระในภาษา กับแบบสอบถามที่เป็นรูปภาพ คำสั่งชี้แจงทั้งในแบบสอบถามจะเน้นถึงความสนุกสนาน เพื่อเป็นการขจัดความกลัวและพยายามให้ความสะดวกสบาย

งานคนควา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระดับสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์

จาคอบ กัมบลิว. เกทเซล (Jacob W. Getzels) และฟิลลิป กัมบลิว. แจคสัน (Phillip W. Jackson) แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดสูงและผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงว่ามีลักษณะอย่างไร จากเด็กวัยรุ่น ๔๔๔ คน ปรากฏผลคือ ลักษณะของผู้เฉลียวฉลาดสูง มักเป็นบุคคลที่มีความคิดเป็นระเบียบแบบแผน งานอาชีพที่ชอบเลือกคือ การเป็นหมอ วิศวกร นักธุรกิจ และมักไม่ค่อยมีอารมณ์ขัน ในขณะที่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความคิดที่แปลก ๆ คาคไม่ถึง เคยไปช่วยชีวิตชีวาข้างคิคข้างฝัน งานอาชีพที่ชอบเลือกมักเป็นนักประดิษฐ์ จิตรกร นักแสดงหรือตัวตลก ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมีอารมณ์ขันอยู่เป็นประจำ^๒

นอกจากนี้เขายังทำการศึกษาดังความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มความคิดสร้างสรรค์สูง และกลุ่มเฉลียวฉลาดสูงของนักเรียนระดับประถม มัธยม และมหาวิทยาลัย จำนวน ๘ กลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามเฉลียวฉลาดหลายชุดประกอบในการวิจัย ปรากฏผล คือ ทั้ง

^๑ Anastasi, Psychological Testing, pp. 378-379.

^๒ Piltz and Sund, Creative Teaching of Science in Elementary School, pp. 7-8.

กลุ่มความคิดสร้างสรรค์สูงและกลุ่มเขาวนปัญญาสูง เมื่อทำแบบสอบถามเขาวนปัญญา คะแนนเฉลี่ยทางเขาวนปัญญาจะใกล้เคียงกันเท่าใดนัก ซึ่งย่อมหมายถึงความคิดสร้างสรรค์และเขาวนปัญญาที่มีความสัมพันธ์กันถึงแม้จะอยู่ระดับต่ำก็ตาม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันในสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

แฮนเบิร์ต จ. คลาสไมเยอร์ (Herbert J. Klausmeier) และ วิลเลียม เวียร์สมา (William Wiersma) ได้เสนอการวิจัยของ จากอบ คัมบลิว. เกทเซอ และฟิลิปป์ คัมบลิว. แจคสัน มีข้อจำกัดถึงบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงเท่านั้น ซึ่งยอมหมายถึงไอคิวระหว่าง ๑๐๘ ถึง ๑๓๕ โดยไม่ได้คำนึงถึงผู้ที่ไอคิวต่ำ หรือปานกลาง ดังนั้นในการวิจัยของเขาทั้ง ๒ จึงมุ่งศึกษากลุ่มของไอคิวระดับต่าง ๆ ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ ๗ โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน ๒๕๐ คน จากโรงเรียนมัธยมที่อยู่ในเมืองเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ มีไอคิวต่ำ (ประมาณ ๗๑ ถึง ๘๕) กลุ่มที่ ๒ ไอคิวปานกลาง (๘๖ ถึง ๑๑๔) และกลุ่มที่ ๓ ไอคิวสูง (๑๑๕ ถึง ประมาณ ๑๔๑) ปรากฏผล คือ เด็กหญิงใน ๓ กลุ่ม ที่ระดับไอคิวแตกต่างกันจะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กชาย ทั้ง ๓ กลุ่ม ที่ระดับไอคิวแตกต่างกัน นั่นคือกลุ่มไอคิวต่ำจะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำในทุกแบบสอบถาม และกลุ่มไอคิวสูงจะมีความคิดสร้างสรรค์สูงในทุกแบบสอบถาม^๒

A.D. Moore, Invention, Discovery, and Creativity
(New York : Doubleday and Company, 1969); pp. 23-27.

^๒ Herbert J. Klausmeier and William Wiersma, "The Effects of IQ Level and Sex on Divergent Thinking of Seventh Grade Pupils of Low, Average and High IQ," Journal of Educational Research 7 (March 1965) : 25-30.

อี.พอล ทอร์เรนซ์ (E.Paul Torrance) ได้ศึกษาว่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบความคิดสร้างสรรค์ไม่สัมพันธ์กันเป็นอย่างใกล้ชิดกับคะแนนที่ได้จากแบบสอบ IQ^๑

ไมเคิล เอ.วอลแลช (Micheal A.Wallach) และ นาธาน โคแกน (Nathan Kogan) ได้รายงานถึงแมสตีปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ไม่ใช่อะไรเดียวกัน แต่อย่างน้อยที่สุดสติปัญญาในระดับสูงมักเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความคิดสร้างสรรค์^๒

เอ.ดี.มัวร์ และคณะ (A.D.Moore) พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ที่ได้จากแบบสอบของกิลฟอร์ดไม่มีความสัมพันธ์กับเขาวงมัจฉาที่ได้จากหลาย ๆ แบบสอบ ถ้าหากความคิดสร้างสรรค์จากแบบสอบ เอ.ซี. (AC Test of Creative Ability) จะมีความสัมพันธ์กับเขาวงมัจฉาจากแบบสอบของทอร์นไคค (Lorge Thorndike - Intelligence Test) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .๕๔^๓

โดแนลด์ คัมบิว.แมคเคนนอน (Donald W.Mackennon) ยืนยันว่าระดับสติปัญญาที่ค่อนข้างสูงจำเป็นสำหรับการสร้างสรรค์ แตกคนที่มีระดับสติปัญญาสูงที่สุดไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด แต่ยอมมีระดับสติปัญญาในระดับหนึ่งจำเป็นสำหรับการสร้างสรรค์อย่างแน่นอน^๔

---

^๑ Calvin Taylor and Frank Barron, Scientific Creativity: Its Recognition and Development (New York : John Wiley and sons, 1963,) p.183

^๒ Piltz and Sund, Creative Teaching of Science in Elementary School, p: 16

^๓ Paul I.Clifford, "Twisting the Educational and Psychological Development of Adolescent-Age 12-18," Review of Educational Research 1 : 32,

^๔ Donald W. MacKennon, "The Nature and Nature of Creative Thinking," in American Psychologist (Washington D.C. : American Psychological Association, 1973), pp. 35-40.

ระดับสติปัญญา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โลตัส เอ็ม.คีฟ (Lotus M.Knief) และ เจมส์ บี.สเตราด์ (James B.Stroud) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญา สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และฐานะทางสังคม แบบสอบที่ใช้วัดเชาวน์ปัญญา คือ แบบสอบแมทริชี่ส์กาวหน้ามาตรฐาน แบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ก็คือแบบสอบ ITBS (Iowa Tests of Basic Skills) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอเมริกัน ระดับ ๕ จำนวน ๑๒๔ คน ผลปรากฏว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชาวน์ปัญญา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่า .๔๕^๑

ดูเวย์น อี.เคลเลอร์ (Duwayne E.Keller) และวินตัน เอ็น.โรว์เลย์ (Vinton N.Rawley) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับ ๗, ๘ และ ๙ ในรัฐไอโอวา ปรากฏผล คือ นักเรียนระดับ ๗ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของนักเรียนชาย มีค่า .๗๒ นักเรียนหญิงมีค่า .๖๔ นักเรียนระดับ ๘ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของนักเรียนชายมีค่า .๔๑ นักเรียนหญิงมีค่า .๖๔ และนักเรียนระดับ ๙ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของนักเรียนชาย มีค่า .๕๔ และนักเรียนหญิงมีค่า .๗๕ นอกจากนี้เขายังได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล (Anxiety), เชาวน์ปัญญา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการมีค่าเป็น บวก และมีนัยสำคัญทางสถิติ

Lotus M.Knief and James B.Stroud, "Intercorrelations Among Various Intelligence, Achievement, and Social Class Scores," Journal of Educational Psychology 50 (June 1959) : 117-120.

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับต่ำ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ^๑

เอส.ซี.แดช (S.C.Dash) และ อาร์. คานันโก (R.Kanango) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแบบสอบแมทธิวส์กับคะแนนมาตรฐานและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของเด็กชาวจีนเคย์ชาน์มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๐๐ คน ปรากฏว่าคะแนนเชาวน์ปัญญามีความสัมพันธ์กับคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ความรู้ทั่วไป ภาษา และคะแนนรวมในระดับคอนซางสูง ยกเว้นวิชาประวัติศาสตร์^๒

เค.บาร์ทัน (K.Barton) ที.อี.ดิลแมน (T.E.Dielman) และเชาวน์ปัญญาเพื่อใช้เป็นตัวทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนระดับ ๖ จำนวน ๑๖๘ คน และระดับ ๗ จำนวน ๑๔๒ คน ปรากฏว่า กาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสอบเชาวน์ปัญญากับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนระดับ ๖ มีค่า .๖๐ ในวิชาคณิตศาสตร์ .๓๘ ในวิชาวิทยาศาสตร์ .๔๔ ในวิชาสังคมและวิชาการอ่าน .๕๒ สำหรับนักเรียนระดับ ๗ มีกาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .๑๖, .๕๓, .๔๗ และ .๖๕ ตามลำดับวิชาข้างต้น^๓

Duwayne E. Keller and Vinton N. Rawley, "The Relations Among Achievement in Junior High School Children," Journal of Educational Research 58 (December 1964) : 167 - 170.

^๒ Dash and Kanango , Psychological Abstracts : 393

^๓ Barton, Dielman and Cattell , Journal Educational Psychology : 338 - 404.

แฮนเบิร์ต เจ. เคลาส์ไมเยอร์ (Herbert J. Klausmeier) และ วิลเลียม เวียร์สมา (William Wiersma) ได้เน้นถึงค่ากล่าวของ เออร์วิน เฟลชเชอร์ (Irwin Flescher) เกี่ยวกับไอคิวว่า จะมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ อันเป็นความคิดเห็นที่แตกต่างจากของ จาคอบ คัมบลิว. เกทเซล (Jacob W. Getzels) และ ฟิลลิป คัมบลิว. แจคสัน (Phillip W. Jackson)

ความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ได้มีการทำการทดลองในห้องเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ที่เมืองซอลต์เลค ในสหรัฐอเมริกา โดยให้นักเรียนในห้องเรียนเดียวกันได้รับการประเมินผลด้วย ๒ วิธีการคือ ในภาคเรียนที่ ๑ ใช้วิธีการประเมินผลนักเรียนด้วยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และภาคเรียนที่ ๒ ใช้วิธีการประเมินผลนักเรียนด้วยคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เกรด A ในภาคเรียนที่ ๑ มีไข่มุกกลดลงเล็กน้อยกับในภาคเรียนที่ ๒ นอกจากนี้ ดร. โดแนลด์ แมคเคนนอน (Dr. Donald MacKennon) พบว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง มักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงเป็นเกรด C หรือเกรด B มากกว่าเกรด A ทั้งนี้ เพราะผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการอย่างเดียวไม่ใช่เป็นเครื่องชี้วัดที่มีความ

คิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคลได้ และผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการดีเยี่ยม มักจะมีความคิดสร้างสรรค์ระดับปานกลางไม่ถึงขั้นดีเยี่ยม^๑

จากอบ คัมบลิว.เกตเซด (Jacob W. Getzels) และฟิลลิป กัมบลิว. แจกสัน (Phillip W. Jackson) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปรากฏว่า มีความสัมพันธ์กันแต่อยู่ในระดับต่ำ และพยายามศึกษาถึงลักษณะของนักเรียนมัธยมที่มีความคิดสร้างสรรค์จากกลุ่มนักเรียนที่เรียนดีปรากฏว่านักเรียนที่เรียนดีออกเยี่ยมมักไม่คิดสร้างสรรค์ ส่วนนักเรียนที่คิดสร้างสรรค์เป็นกลุ่มนักเรียนที่เรียนค่อนข้างดี แต่ไม่ถึงขั้นยอดเยี่ยม^๒

วิกเตอร์ จี. ซิซิเรลลี (Victor G. Cicirelli) ได้ศึกษาดังความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ในทางการเรียนของนักเรียนระดับ ๖ ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าต่ำ^๓ ซึ่งคล้ายคลึงกับการศึกษาของ คาโอรุ ยามาโมโต (Kaoru Yamamoto) โดยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนเกรด ๘ และเกรด ๑๑ มีค่าค่อนข้างต่ำ ยกเว้นความสัมพันธ์

^๑ Piltz and Sund, Creative Teaching of Science in Elementary School, pp. 15-16.

^๒ Jacob W. Getzels and Phillip W. Jackson, Creativity and Intelligence (New York: John Wiley and Sons, 1963) pp. 15-17.

^๓ Victor G. Cicirelli, "From of the Relationship between Creativity, IQ, Academic Achievement," Journal of Educational Research 60 (January 1967) : 27.

สหสัมพันธ์ของความคิดสร้างสรรค์และคะแนนวิชาสังคมศึกษาเท่ากับ .๒๑ มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕^๑

โทมัส เฮอร์เบิร์ต แมกแกนนอน (Thomas Herbert McGannon) ได้ทำการวิจัยโดยทดลองสอนแบบเข้มงวดกวดขัน กับวิธีสอนให้เกิดความหยิ่งรู้ในวิชาแคลคูลัส เพื่อจะดูว่าวิธีไหนจะไปปิดบัง หรือช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ปรากฏว่าการสอนโดยให้เกิดความหยิ่งรู้จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าการสอนด้วยวิธีอื่นอย่างมีนัยสำคัญ และสหสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับไอคิว (ซึ่งอาจถือว่าเป็นสิ่งบอกความสามารถทางวิชาการที่มีค่า)^๒

อลัน เจ.แมกคอร์แมค (Alan J. McCormack) ได้ทำการศึกษาถึงวิธีสอนที่มอบคุณคิดสร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนพบว่า . . . ความคิดสร้างสรรค์สามารถสอนได้พัฒนาขึ้นได้โดยไม่เสียสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน^๓

---

^๑ Kaoru Yamamoto, "Creativity and Unpredictability in School Achievement," Journal of Educational Research 60 (January 1967) : 321-325.

^๒ Thomas Herbert McGannon, "A Comparison of Two Methods of Teaching Calculus with Special Inquiry into Creativity," Dissertation Abstracts International 8 (February 1971) : 3785A.

^๓ Alan J. McCormack, "The Effects of Selected Teaching Methods on Creative Thinking, Self - Evaluation, and Achievement of Students Enrolled in an Elementary Science Education Methods Course," unpublished Doctor of Education Dissertation, Colorado State Colledge, 1969. p.3.

ได้มีการศึกษาถึงพัฒนาการของความคิดสร้างสรรค์ว่าสามารถจะจัดให้มี
 ขึ้นได้ในชั้นเรียน กลอเรีย อาร์.ครูทซ์ (Gloria R. Creutz) และคาลิล ไอ.เกซี
 (Kalil I. Gezi) ได้ทำการวิจัยกับเด็กที่เรียนในวิชาภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์
 กับนักเรียนระดับ ๕ และ ๑๐ โดยแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน
 ๓๐ คน และกลุ่มควบคุมจำนวน ๒๒ คน ซึ่งมีความคล้ายกันทั้งทางการศึกษา อายุ
 เจตคติ ใฝ่ใจ และสถานภาพทางสังคม เป็นต้น ครั้งแรกทั้ง ๒ กลุ่มจะทำแบบสอบ
 ความคิดสร้างสรรค์ ต่อจากนั้นทำการสอนกลุ่มทดลองด้วยวิธีการที่เสริมความคิด
 สร้างสรรค์ เช่น เพิ่มทักษะในการวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ การไขหองสมุด สังเกต
 และแยกสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ในบทเรียนด้วยครูคนเดียวกันกับที่ทำการสอน
 ในกลุ่มที่ควบคุมซึ่งกลุ่มหลังนี้ไม่ได้ถูกสอนด้วยวิธีการเสริมความคิดสร้างสรรค์ ไข
 เวลาในการสอนนานราว ๑๐ สัปดาห์ จากนั้นวัดความคิดสร้างสรรค์อีกครั้งหนึ่ง
 ปรากฏผลคือ กลุ่มทดลองจะมีค่าเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นจากเดิม ๒๖.๗
 เป็น ๓๒.๕ ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้ค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์จาก ๒๖.๗ เป็น
 ๒๑.๑ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๐๑ จากผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเน้นให้มีการปลูกฝังการสร้าง
 ความคิดสร้างสรรค์โดยสอดแทรกไว้ในเนื้อหาของหลักสูตรการเรียนการสอนทุก
 สาขาวิชา^๑

จอห์น อี.พีนิคค์ (John E. Penick) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงการ
 สอนที่แตกต่างกันจะมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์อย่างไร โดยทำการทดลองสอนกับ
 นักเรียนระดับ ๑๕ จำนวน ๒ กลุ่ม ด้วยวิธีการ การเรียนศูนย์กลางอยู่ที่นักเรียน
 (SSLS) และการเรียนศูนย์กลางอยู่ที่ครู (TSLs) ในวิชาวิทยาศาสตร์ปรากฏ

^๑ John E. Penick, "The Effects of Two Patterns of Instruction," Journal of Research in Science Teaching 13 (April 1976) : 307-314.

ผลคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบการเรียนศูนย์กลางอยู่ที่นักเรียน (SSLS) มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบศูนย์กลางอยู่ที่ครู (TSLs) เมื่อใช้แบบสอบที่ใช่ภาษา (Verbal Test) แต่จะมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อใช้แบบสอบรูปภาพ (Figural Test) ถ้าพิจารณาถึงไอคิว นักเรียนที่ได้รับการสอนทั้ง ๒ แบบ นักเรียนที่มีไอคิวสูงจะมีความคิดสร้างสรรค์สูง และนักเรียนที่มีไอคิวต่ำจะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำด้วย^๑

อลแดน ชินเกอร์ (Alan Shienker) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปกติ และเด็กที่บกพร่องในการเรียน (Learning Disable) ของนักเรียนระดับ ๓ ถึง ๕ จำนวน ๓๐ คน และ ๒๖ ตามลำดับ เด็กเหล่านี้ไม่ได้เรียนหลักสูตรพิเศษใด ๆ แบบสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้คือ แบบสอบความคิดสร้างสรรค์ของ อี.พอล ทอร์แรนซ์ ฉบับ เสียง และภาพ (Sounds and Images) ปรากฏผลคือ เด็กทั้ง ๒ กลุ่มมีความสามารถในการค้นคว้าคล่องในการคิด (Fluency) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เด็กปกติมีความสามารถในการค้นคว้ายืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) และความละเอียดประณีต (Elaborate) มากกว่าเด็กที่บกพร่องในการเรียน นอกจากนี้เด็กที่บกพร่องในการเรียน ที่มีไอคิวสูงกว่าเกณฑ์ปกติ (๑๑๑ หรือมากกว่า) มีความสามารถในการคิดริเริ่มได้ดีกว่าเด็กที่มีไอคิวในเกณฑ์ปกติ (๘๐ ถึง ๑๐๐)^๒

^๑ John E. Penick, "The Effects of Two Patterns of Instruction," Journal of Research in Science Teaching 13 (April 1976) : 307-314.

^๒ Alan Shienker, "A Comparison Study of Creative Abilities of Normal and Learning Disable Children," Dissertation Abstracts (July 1978) : 227-A.

จอห์น โรเบิร์ต แอนเดอร์สัน (John Robert Anderson) ได้ทำการศึกษาดังกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมในห้องเรียน สมรรถนะผลทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ ๖ ปรากฏว่าความสามารถทางการสร้างสรรค์สามารถพิจารณาได้จากผลิตภัณฑ์และกระบวนการในการแก้ปัญหา ซึ่งความสามารถนี้อาจส่งเสริมได้โดยคุณภาพของกิจกรรมทางวาจาในห้องเรียน และการส่งเสริมความสามารถทางการสร้างสรรค์นั้นจะไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อสมรรถนะผลทางการเรียนแต่อย่างใด

พงษ์ชัย พัฒนผลไพบูลย์ ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และสมรรถนะผลทางการเรียนของหมวดวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปรากฏว่า นักเรียนที่มีสมรรถนะผลทางการเรียนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สูง จะมีพฤติกรรมการคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่มีสมรรถนะผลทางการเรียนในหมวดวิชาเดียวกันต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕^๒

อัครา อุตสาหะ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปรากฏว่า ความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์ในค่านิยมคล่องในการคิด

John Robert Anderson, "Classroom Interaction Academic Achievement and Creative Performance in Sixth Grade Classroom," Dissertation Abstract 34 (July 1973) : 185-A.

^๒พงษ์ชัย พัฒนผลไพบูลย์, "การคิดสร้างสรรค์และสมรรถนะผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓" (วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๑๕), หน้า ๖๖.

ความยืดหยุ่นในการคิดมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ สำหรับในคาบความถี่เริ่มมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ไคค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .๓๖, .๓๓ และ .๐๘ ตามลำดับ

จากงานก่อนๆ และงานวิจัยที่ผ่านๆ มา ทำให้ได้ทราบถึงลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละคู่ ซึ่งบางคู่ก็ได้ทำการศึกษากับเด็กนักเรียนไทย และบางคู่ก็ยังไม่เคยทำการวิจัย สำหรับผลการวิจัยก็แตกต่างกันด้วยเช่นกัน ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้ทำการศึกษาเพื่อจะได้อรรถาธิบายถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง ๓ คู่ กับเด็กนักเรียนไทยว่าจะสอดคล้องหรือแตกต่างกับงานวิจัยที่ผ่านๆ มาหรือไม่ โดยเฉพาะงานวิจัยของ ซูแอคไซรอป แคนดีเรียน (Suad Sirop Kanderian) แห่งมหาวิทยาลัยเซาท์เทิร์นแคลิฟอร์เนีย ที่มุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และเชาวน์ปัญญา กับเด็กนักเรียนอริค ระดับ ๖ จำนวน ๔๐๐ คน ในปีการศึกษา ๑๙๖๔ - ๑๙๖๕ แบบสอบถามที่ใช้มี ๒ ฉบับ คือ แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ของ เจ.พี.กิลฟอร์ด (J.P.Guilford) จำนวน ๔ ฉบับ และแบบสอบถามเชาวน์ปัญญาฉบับแบบสอบถามวัฒนธรรมวัดองค์ประกอบ จี ของ เรย์มอนด์ บี.แกทเทล

(Raymond B.Cattel) สำหรับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้จากคะแนนรวมจากวิชาต่าง ๆ ๑๐ วิชา ในปีการศึกษาที่ดำเนินการวิจัย ปραกฏผล ก็คือคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามเชาวน์ปัญญา มีความสัมพันธ์กับคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .๒๘, .๓๑ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑, คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา และคะแนน

ดิไลดา อุตสาณะ, "ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘) หน้า ๓๑ - ๓๒.

สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาระดับสูง (High) ระดับปานกลาง (Average)
 ระดับต่ำ (Low) มีความสัมพันธ์กับคะแนนที่ได้จากแบบสอบเชาวน์ปัญญาสำหรับ
 เพศ ไม่มีส่วนสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการกรเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และ
 เชาวน์ปัญญา^๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ Suad Siroj Kanderian, "Study of the Relationship
 between School Achievement and Measures of Intelligence and
 Creativity for Students in Irag," Dissertation Abstracts Inter-
 national 31 (August 1970) ; 644A.